Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto

Samuli Maxenius

24.10.2023

Ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen 2011-2023 (nimellinen ja reaalinen)

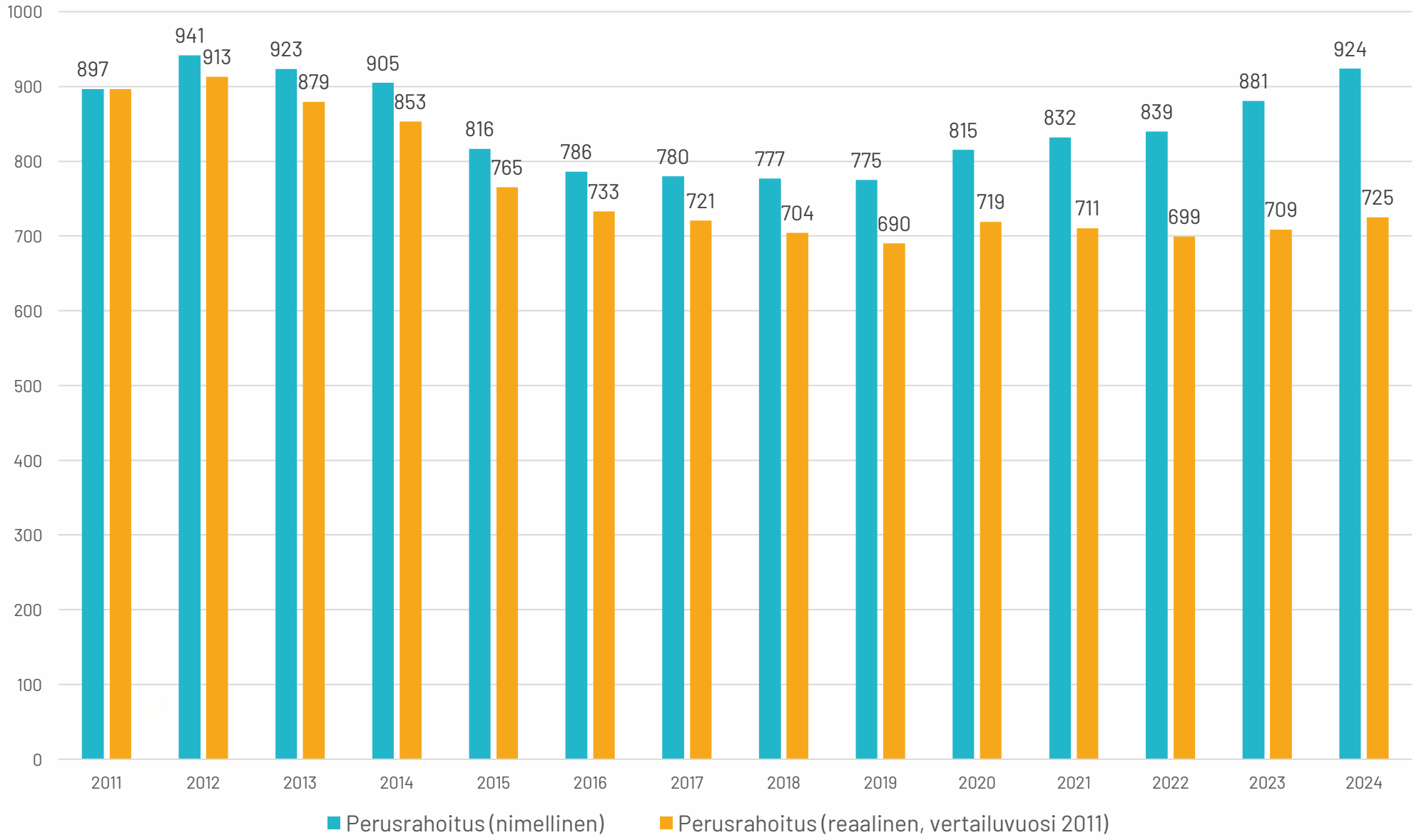

Ammattikorkeakoulujen inflaatiokorjattu perusrahoitus per suoritettu tutkinto (korkeakouluindeksi 2011=100)

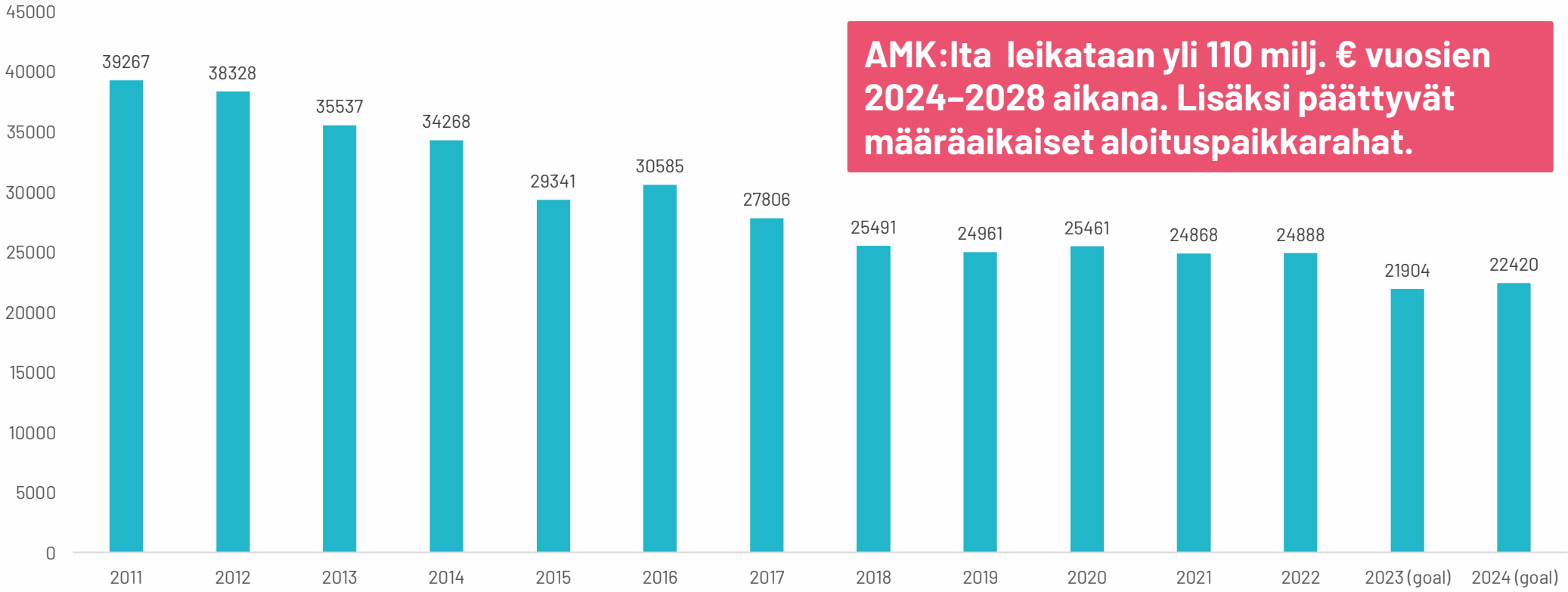

AMK:lta leikataan yli 110 milj. € vuosien 2024–2028 aikana. Lisäksi päättyvät määräaikaiset aloituspaikkarahat.

Lähde: Vipunen, valtion talousarvioesitykset.
Vuoden 2023 jakajina käytetään sopimuksissa määriteltyjä tutkintotavoitteita vuosille 2021-2024.

Ammattikorkeakoulujen tutkinnon hinta rahoitusmallissa on laskenut lähes puolella viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tutkintoja suoritettiin vuonna 2021 36 % enemmän kuin vuonna 2009. Kokonaisrahoituksen reaalinen lasku on noin 200 milj. €

Lisäaloituspaikkarahoituksen rakenne

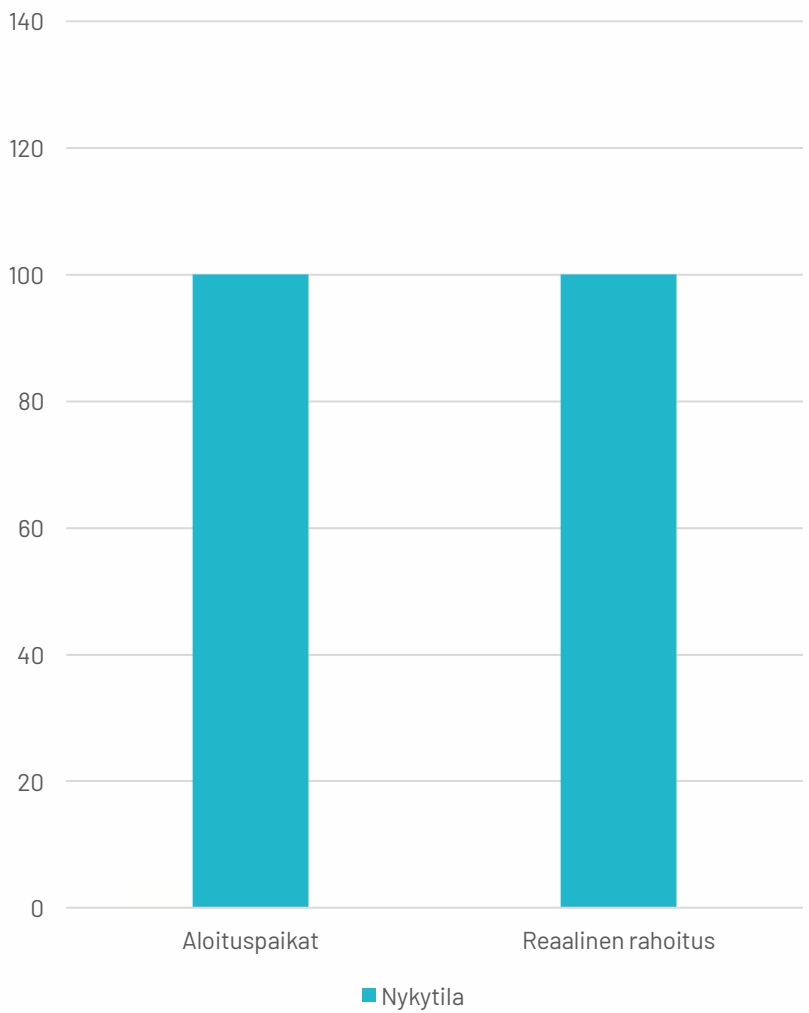

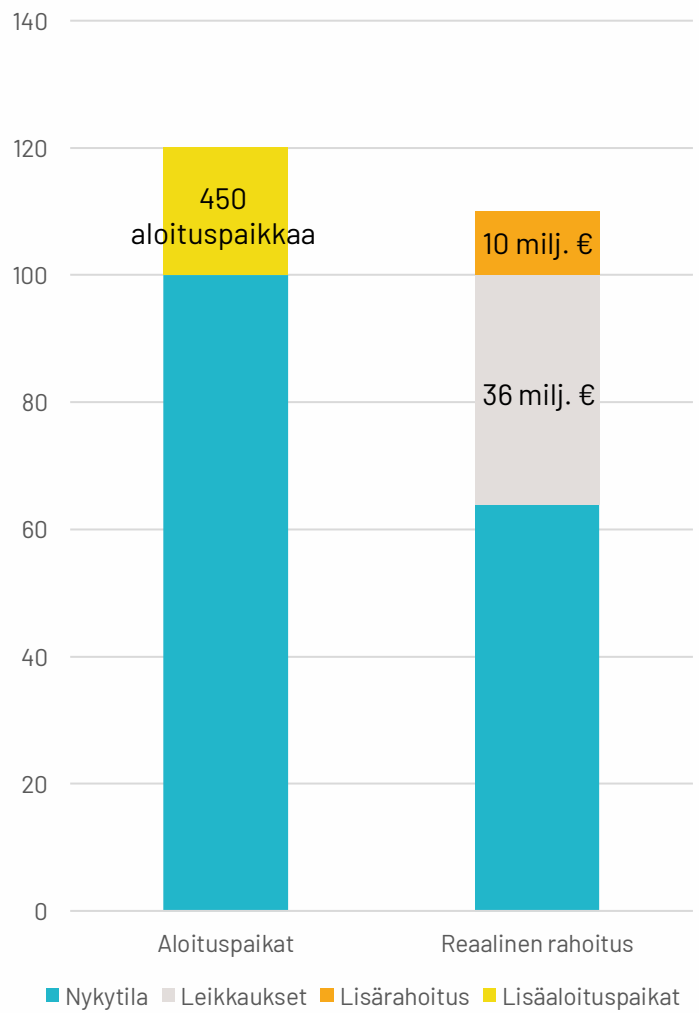

Vuoden 2019 työllisten koulutus ja kasvuskenaarion avautuviin työpaikkoihin tarvittavan työvoiman koulutustarve

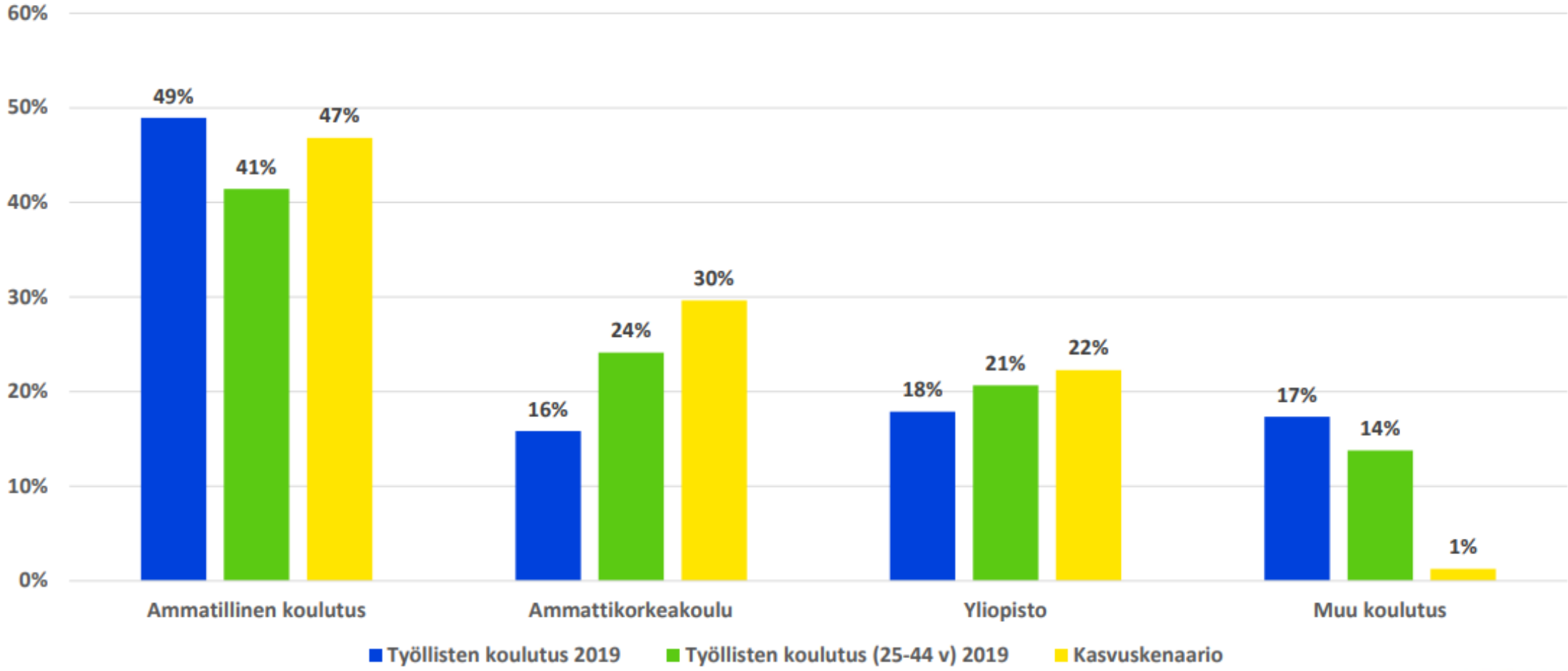

Siirtymä toiselta asteelta korkeakoulutukseen

- Vuonna 2022 noin 1/3 19-24-vuotiasta oli opiskelijana korkeakoulussa tai suorittanut korkea-asteen tutkinnon.
- **Jotta saavutamme kansallisen tavoitteen korkeakoulutettujen määrästä (50 %) 25-34-vuotiaiden ikäluokassa, se edellyttää, että lähes 70 % nuorista jatkaa korkeakouluopinnoissa.**
  - Nykyisin korkeakoulujen läpäisy jää 10 v. tarkastelussa n. 70 prosenttiin.
  - Ammattikorkeakoulujen haasteena on opintojen myöhäinen aloitusikä, jolloin 25-30-vuotiaina valmistuneita on suhteessa vähän.
  - ➢ Tällöin 50 % tavoite edellyttää, että 30-34-vuotiaissa valmistuneita pitäisi olla huomattavasti yli 50 %.
- **Ammattikorkeakoulujen kannalta keskeiseksi haasteeksi muodostuu se, miten siirtymät ammatillisesta koulutuksesta korkeakouluihin saadaan nykyistä sujuvammiksi ja nopeammiksi.**
  - Toinen vaihtoehto on muuttaa toisen asteen oppivelvollisuuskoulutuksen painopistettä vahvemmin lukiopainotteiseen suuntaan.

Ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan rahoitus 2011-2022

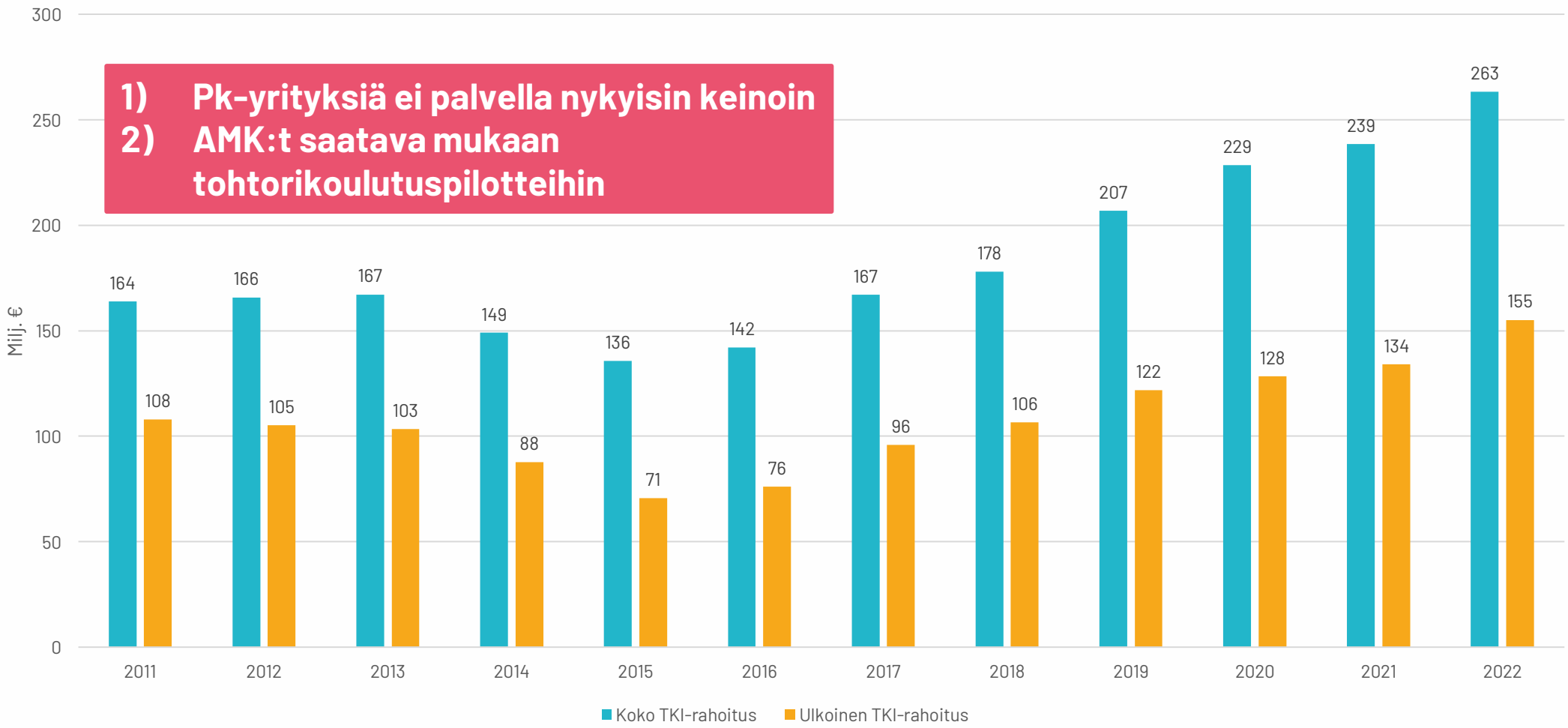

Ulkoisen rahoituksen kasvu menee käsi kädessä omarahoitusosuuden kasvun kanssa. Ammattikorkeakoulut ovat leikkauksista huolimatta kasvattaneet ulkoisen TKI-rahoituksen osuuttaan vuodesta 2015 alkaen.

Kansallisia TKI-tavoitteita ei saavuteta ilman ammattikorkeakouluja

- Ammattikorkeakouluilla on lainmukainen TKI-tehtävä, jonka hoitamiseen puuttuu sekä perusrahoitus että muut kansalliset rahoitusinstrumentit.
  - TKI-rahoituslain tuomasta lisärahoituksesta osa tulisi kohdentaa ammattikorkeakoulujen valmiuksien ja infrastruktuurien parantamiseen.
- Budjettiriihen kirjaus uudesta Business Finlandin rahoituksesta erityisesti ammattikorkeakoulujen tarpeisiin oli tervetullut avaus.
  - Edellyttää selkeän ammattikorkeakouluille räätälöidyn instrumentin kehittämistä.
- Jos TKI-järjestelmän halutaan tukea pk-yritysten toimintaa, tulee rahoitusinstrumenttien aidosti tukea pk-yritysten ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä.
  - Esimerkiksi TKI-yhteistyö ja kokeilu- ja testauspalveluiden tarjoaminen pk-yrityksille on huomattavasti työläämpää ja resursseja sitovaa verrattuna suurten yritysten kanssa toimimiseen.